

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **J. M.**, zast. JUDr. Ladislavem Piterkou, advokátem, se sídlem Výškovická 172, Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o plný invalidní důchod, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 3. 2005, č. j. 20 Cad 9/2005 – 10,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna zástupci stěžovatele, advokáta JUDr. Ladislava Piterky, **byla stanovena** částkou 1160 Kč a bude mu vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 24. 11. 2004, č. j. x, byla zamítnuta žádost žalobce o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění, s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Karvině ze dne 27. 10. 2004 není žalobce plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 10%.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž namítal nesprávné posouzení zdravotního stavu a dovolával se plného invalidního důchodu.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 18. 3. 2005, č. j. 20 Cad 9/2005 – 10, žalobu odmítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z toho, že napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 1. 12. 2004 a poslední den pro podání žaloby připadl na úterý dne 1. 2. 2005. Žaloba byla podána dne 3. 2. 2005, tedy po uplynutí lhůty. Soud konstatoval, že vzhledem k tomu, že žaloba byla podána opožděně, nezbylo než ji odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb. (soudní řád správní – dále jen „s. ř. s.“).

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále též jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž namítal, že již v žalobě žádal o přezkoumání věci, což krajský soud neučinil. Dovolával se toho, aby napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno.

Podáním ze dne 27. 6. 2005 požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 28. 7. 2005 ustanovil stěžovateli zástupce z řad advokátů JUDr. Ladislava Piterku, se sídlem Výškovická 122, Ostrava.

V doplnění kasační stížnosti uvedl stěžovatel, že došlo k nesprávnému posouzení jeho zdravotního stavu, neboť lékařka neměla úplnou zdravotní dokumentaci. Dále uvedl, že je nesporné, že napadené rozhodnutí mu bylo doručeno dne 1. 12. 2004 a je rovněž nesporné, že žaloba (odvolání) podaná na poštu dne 3. 2. 2005, byla podána opožděně. Nicméně stěžovatel předkládá listinu Policie ČR, obvodního oddělení Ostrava – Mariánské Hory ze dne 2. 12. 2004, označenou jako potvrzení, podle něhož oznámil policii odcizení došlé písemnosti z ČSSZ Praha. Z této listiny je patrné, že rozhodnutí ČSSZ o odmítnutí plného invalidního důchodu ze dne 24. 11. 2004, které mu bylo doručeno dne 1. 12. 2004, neměl od 2. 12. 2004 ve své moci a nemohl činit právní úkony na ochranu svých práv. Následně nato požádal stěžovatel o vydání opisu rozhodnutí ČSSZ o zamítnutí plného invalidního důchodu ze dne 24. 11. 2004 a tento úřední opis mu byl doručen dne 24. 1. 2005. Stěžovatel zastával názor, že poté, co se rozhodnutí ČSSZ o zamítnutí invalidního důchodu ze dne 24. 11. 2004, doručené dne 1. 12. 2004, které se následně dostalo mimo dispozici žalobce a bylo mu znovu formou úředního opisu doručeno dne 24. 1. 2005, mu běží nová dvouměsíční lhůta pro podání žaloby a návrhem ze dne 24. 1. 2005 podaným dne 3. 2. 2005 je tato nová lhůta zachována. Vzhledem k tomu žádá soud, aby mu byla lhůta pro podání žaloby do dvou měsíců od doručení rozhodnutí žalované ze dne 24. 11. 2004, která mu bylo poprvé doručeno dne 1. 12. 2004 a následně odcizeno, když žalobu podal s dvoudenním prodloužením dne 3. 2. 2005, zachována. Žádal soud, aby ze shora uvedených důvodů prominul opožděnost podání žaloby ve vztahu k prvnímu doručení dne 1. 12. 2004. Pokud by soud tyto důvody neuznal, žádal o uznání včasnosti podání žaloby psané dne 24. 1. 2005 podané dne 3. 2. 2005 ve vztahu k doručení úředního opisu rozhodnutí žalované ze dne 24. 11. 2004, které mu bylo podruhé doručeno dne 24. 1. 2005. Navrhoval, aby bylo 1) určeno, že lhůta pro podání žaloby pod názvem „odvolání proti zamítnutí žádosti o plný invalidní důchod“ ze dne 24. 1. 2005, podaná žalobcem dne 3. 2. 2005, proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 11. 2004 mu byla zachována, 2) aby rozhodnutí ČSSZ bylo zrušeno s tím, že se určuje posoudit jeho zdravotní stav z titulu jeho způsobilosti zaměstnat se a na základě provedeného posouzení určit rozhodnutím, že žalobce je plně nebo částečně invalidním.

Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 11. 8. 2005 uvedla, že podle odůvodnění napadeného usnesení byla žaloba podaná opožděně. Soud postupoval

podle zákonných předpisů. Žalovaná proto nemá proti dosavadnímu způsobu řízení námitky a ztotožňuje se s právním názorem soudu vysloveným ve zmíněném usnesení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Z obsahu kasační stížnosti, byť to stěžovatel výslovně neuvedl, vyplývá, že stěžovatel se dovolává důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle uvedeného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném usnesení Krajského soudu v Ostravě neshledal.

Především je nutno konstatovat, že předmětem přezkumné soudní činnosti Nejvyššího správního soudu je usnesení krajského soudu, jímž byla žaloba stěžovatele odmítnuta pro opožděnost. Bylo tedy třeba přezkoumat postup krajského soudu předcházející vydanému usnesení a posléze napadené usnesení. Nejvyšší správní soud se tedy nemohl zabývat námitkami, které se vztahovaly k meritornímu projednání věci, tedy k posouzení nároku na plný invalidní důchod, neboť o tomto nároku nebylo krajským soudem vůbec rozhodováno.

Z obsahu spisu plyne, že stěžovateli bylo doručováno napadené rozhodnutí do vlastních rukou, přičemž bylo uloženo dne 29. 11. 2004. Podle § 24 odst. 2 správního řádu, jehož aplikací je nutno použít se zřetelem k ustanovení § 108 zákona č. 582/1991 Sb., nebyl-li adresát písemností, která má být doručena do vlastních rukou, zastížen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, doručovatel uloží písemnost v místě příslušné provozovně držitele poštovní licence, nebo u obecního úřadu a adresáta o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do tří dnů od uložení, poslední den této lhůty se považuje za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

Z toho plyne, že poslední den výše uvedené třídenní lhůty připadl na středu dne 1. 12. 2004 a tímto dnem se považuje rozhodnutí žalované stěžovateli za doručené. Podal-li tedy stěžovatel žalobu (označenou jako odvolání) na poštu až dne 3. 2. 2005, pak ji podal opožděně, neboť poslední den pro včasné podání žaloby bylo úterý dne 1. 2. 2005 (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Ostatně závěr o opožděnosti podané žaloby stěžovatel nezpochybňoval; dovolával se však toho, že napadené rozhodnutí mu bylo odcizeno a že od 2. 12. 2004 jej neměl k dispozici. Vyslovil názor, že od 24. 1. 2005, kdy mu bylo formou úředního opisu toto rozhodnutí doručeno, mu běží nová dvouměsíční lhůta pro podání žaloby a „odvoláním“, které podal dne 3. 2. 2005, byla tato lhůta zachována. Žádal proto o prominutí opožděnosti podání žaloby ve vztahu k prvnímu doručení dne 1. 12. 2004, a pokud by soud tyto důvody neuznal, o uznání včasnosti podání žaloby ve vztahu k doručení „úřední opisu rozhodnutí ČSSZ ze dne 24. 11. 2004, který mu byl doručen podruhé dne 24. 1. 2005. Stěžovatel současně připojil potvrzení Policie ČR, obvodního oddělení, Strmá 14, Ostrava – Mariánské hory, ze dne 2. 12. 2004, podle něhož policie potvrdila, že učinil trestní oznámení o přestupku proti majetku podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (odcizení došlé písemnosti z ČSSZ).

Pomine-li se skutečnost, že výše uvedené okolnosti o odcizení rozhodnutí žalované, uvedl stěžovatel poprvé až v kasační stížnosti, ačkoliv tuto okolnost musel vědět již při sepsu žaloby, má Nejvyšší správní soud za to, že stěžovatelem navrhovaným způsobem postupovat nelze.

Především je nutno zdůraznit, že podle § 72 odst. 4 s. ř. s. zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout. Jakékoliv úvahy o případném závažnosti namítaných skutečností z hlediska nemožnosti podat žalobu včas, proto nemohou obstát. Navíc nutno konstatovat, že nový stejnopis rozhodnutí byl žalovanou stěžovateli zaslán ještě před uplynutím lhůty pro podání žaloby (24. 1. 2005), takže i za situace, kterou stěžovatel popisuje, tedy i v případě odcizení rozhodnutí, mohl ještě žalobu podat v zákonem stanovené lhůtě, tj. nejpozději dne 1. 2. 2005.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, - ustanovení § 72 odst. 4 s. ř. s. vylučuje prominutí zmeškání lhůty pro podání žaloby. Ustanovení § 40 odst. 5 s. ř. s. a tím spíše ustanovení § 58 o. s. ř. zde nelze použít (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2005, č. j. 5 Azs 317/2004 – 56). Podle rozsudku NSS ze dne 17. 3. 2005, č. j. 7 Afs 17/2005 – 42, byla-li žaloba podána po uplynutí lhůty stanovené v § 72 odst. 1 s. ř. s., nelze závěr krajského soudu o její opožděnosti zpochybnit tvrzením, že rozhodnutí finančních orgánů jsou nulitní, a proto zákonná lhůta pro její podání nemohla začít běžet, neboť i pro podání žaloby, kterou se žalobce domáhá vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu, platí lhůty uvedené v tomto ustanovení. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2004, č. j. 1 Ads 4/2004 – 57, je-li žaloba podána opožděně, nemůže soud zkoumat, z jakých důvodů nebyla dodržena lhůta k podání žaloby, v důsledku jakých skutečností došlo k překročení lhůty, či kdo zmeškání lhůty zavinil. Soud nemůže svým rozhodnutím zmeškání lhůty prominout a žalobou napadené rozhodnutí věcně přezkoumat.

Za této situace nelze vyhovět námitkám stěžovatele, neboť zákon č. 150/2002 Sb. takový postup nepřipouští. Nelze totiž přihlížet ke skutečnostem, které podle stěžovatele vedly k opožděnému podání žaloby, a rovněž nelze úřední opis rozhodnutí ze dne 24. 11. 2004, který byl stěžovateli podruhé doručen dne 24. 1. 2005, považovat za datum doručení rozhodnutí, neboť nelze zpochybnit to, že napadené rozhodnutí se považuje za řádně doručené stěžovateli dnem 1. 12. 2004, a případné jakékoliv další „doručení“, nemůže tento závěr změnit.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že námitky uvedené v kasační stížnosti nejsou důvodné, a proto kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Nejvyšší správní soud však podotýká, že stěžovatel může kdykoliv uplatnit novou žádost o plný invalidní důchod u příslušné okresní správy sociálního zabezpečení (§ 80 zákona č. 582/1991 Sb.), a proti případnému novému rozhodnutí, jímž by byla jeho žádost zamítnuta, se dovolávat jeho přezkoumání řádně a včas podanou žalobou u příslušného krajského soudu.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1, 2 za použití § 120 téhož zákona tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť neúspěšnému stěžovateli náhrada nákladů řízení nenáleží a žalovaný nemá na náhradu nákladů řízení ze zákona nárok.

Odměna zástupci stěžovatele JUDr. Ladislava Piterky, advokáta, byla určena částkou 1160 Kč, a to za 3 úkony po 250 Kč (převzetí a příprava zastoupení - § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., sepis doplnění kasační stížnosti ze dne 2. 9. 2005 a dopis ze dne 26. 8. 2005 - § 11 odst. 1 písm. d) téže vyhlášky ve spojení s ustanovením § 9 odst. 2 této vyhlášky) a tomu odpovídající náhradu hotových výdajů 3 x 75 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 975 Kč. Protože bylo prokázáno, že zástupce stěžovatele je advokát, který je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb. Částka daně, vypočtená podle zákona č. 235/2004 Sb., tedy 19% z částky 975 Kč, činí 185,25 Kč. Celkem tedy zástupci stěžovatele náleží 1160,25 Kč, zaokrouhleno 1160 Kč.

Úvaha zástupce stěžovatele o odměně za tři úkony + DPH v celkové výši 12 167,75 Kč není správná. I kdyby v dané věci bylo možno postupovat podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., byla by odměna za jeden úkon (bez DPH) pouze 1000 Kč. V dané věci je však třeba postupovat podle ustanovení § 9 odst. 2 téže vyhlášky, neboť jde o věc důchodového pojištění, kdy odměna za jeden úkon (bez DPH) činí pouze 250 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. května 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu